

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3089/2018. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

#### v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.190/2017/14. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

#### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Bfv.III.190/2017/14. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amely az Alkotmánybírósághoz 2017. július 21-én érkezett.
- [2] 1.1. A támadott végzésben szereplő tényállás lényege szerint a lopás vétsége miatt többszörösen büntetett indítványozó 2011. augusztus 11. és 27. között 25 esetben a nyitott ajtón keresztül bement a sértett alapítvány táborának különböző épületeibe és onnan különféle értéktárgyakat tulajdonított el. Ezek közül 17 esetben olyan szobákból tulajdonított el tárgyakat, amelyekben a sértettek aludtak, míg további 7 esetben csak az épület más helyiségeiben aludtak az ott tartózkodó személyek. Az indítványozó ezen cselekményeinek elkövetése során 5 esetben, összesen 15 db közokiratot is magához vett, amelyeket részben a tábor kerítésénél, részben pedig olyan helyen dobott el, ahonnan azok nem kerültek elő. A tényállás 25. pontjában foglalt esetben 2011. augusztus 27-én a tábor egyik olyan épületébe ment be, ahol a sértett ébren volt és segítséget kért két másik személytől. Közülük az egyik az indítványozó nyomába eredt és a karját megragadta. Az indítványozó annak érdekében, hogy a megszerzett tárgyakat megtartsa, többször megütötte a férfit, aki 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Az időközben odaérkező másik férfi segítségével az indítványozót elfogták és a kérkező rendőrségnek átadták (a Kúria végzése, Indokolás [3]–[4]).
- [3] 1.2. Az indítványozót a Tatai Járásbíróság 2015. december 9-én kelt 4.B.10/2013/107. számú ítéletével bűnösnek mondta ki 1 rendbeli rablás büntetéseben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 321. § (2) bekezdés], 18 rendbeli kifosztás büntetéseben, amelyből 1 rendbeli kísérlet [rég. Btk. 322. § (1) bekezdés c) pont], 1 rendbeli lopás büntetéseben [rég. Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont és (4) bekezdés b) pont], 1 rendbeli testi sértés büntetéseben kísérletében [rég. Btk. 170. § (1) bekezdés és (2) bekezdés], 5 rendbeli lopás vétségében [rég. Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont], valamint 15 rendbeli okirattal visszaélés vétségében [rég. Btk. 277. § (1) bekezdés]. Ezért halmazati büntetésként, mint különös visszaesőt 5 évi szabadságvesztés büntetésre és 4 évi közügyektől eltiltásra ítélte, valamint 142 700 Ft összegre vagyonelkobzást rendelt el vele szemben.
- [4] A Tatabányai Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2016. november 10-én kelt 2.Bf.112/2016/20. számú ítéletével a terhelt cselekményeit 1 rendbeli rablás büntetének [rég. Btk. 321. § (2) bekezdés], 17 rendbeli kifosztás büntetének, amelyből 1 rendbeli kísérlet [rég. Btk. 322. § (1) bekezdés c) pont], 3 rendbeli lopás büntetének [rég. Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont és (4) bekezdés b/1. pont], 1 rendbeli testi sértés büntetének kísérletének [rég. Btk. 170. § (1) bekezdés és (2) bekezdés], 4 rendbeli lopás vétségének [rég. Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) és f) pont], valamint 15 rendbeli közokirattal visszaélés vétségének [rég. Btk. 277. § (1) bekezdés] minősítette. A másodfokú bíróság az indítványozót kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből, valamint a terhelttel szemben alkalmazott vagyonelkobzás összegét 121 100 Ft összegben állapította meg, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helyben hagyta. A Kúria a Bfv.III.190/2017/14. számú, 2017. június 21-én kelt végzésével a felülvizsgálati eljárásban az első- és a másodfokú ítéleteket hatályában fenntartotta.
- [5] 2. Az indítványozó 2017. július 21-én az Alkotmánybíróságnál alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Az indítványozó szerint a vele szemben lefolytatott büntetőeljárásban az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény

XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát. Az indítványozó azt állítja, hogy a nyomozás során az iratismertetés elmaradt, továbbá a felismerésre bemutatás képek alapján és irányítottan történt, valamint nem „rabosították” szabályosan, és a hatóságok a sértettek adatvédelmére sem fordítottak megfelelő figyelmet. Az indítványozó úgy véli, hogy a bíróságok határozataikban a cselekményeit nem megfelelően minősítették, mert a korábban elkövetett ugyanilyen cselekményét lopásnak, míg jelen ügyben kifosztásnak minősítették. Az eltulajdonított dolog érdekében kifejtett erőszak miatt a bíróságok a cselekményt rablásnak minősítették, holott álláspontja szerint vélt jogos védelmi helyzetben volt. Nemcsak a bűncselekmények minősítését, de a vagyonelkobzás kiszabását is törvénytelennek tartja. Ezekre vonatkozóan indítványokat tett, de azokat a bíróságok elutasították, így álláspontja szerint a vele szemben lefolytatott eljárás egésze nem tekinthető tisztességesnek. Az indítványozó kifogásolja azt is, hogy a vele szemben lefolytatott büntetőeljárás 5 évnél hosszabb ideig tartott annak ellenére, hogy már az eljárás elején beismerő vallomást tett.

- [6] Az indítványozó panaszában azt állítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében rögzített védelemhez való jogát is megsértették azzal, hogy a kirendelt védőjével történő kapcsolattartás több esetben különböző okokból nem valósult meg (pl. az ügyvéd nevét a kapcsolattartói listára késve tették fel, és telefonszámát sem adták meg).
- [7] 2.1. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó alkotmányjogi panaszát kiegészítette, amely beadvány 2017. október 2-án érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az indítvány kiegészítésében az indítványozó megjelölte, hogy a panaszát az Abtv. 27. §-a alapján nyújtotta be, továbbá megismételte korábbi érveit és kifogásait. Az indítvány kiegészítésében – az Abtv. megfelelő rendelkezésére hivatkozás nélkül – kérte a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 74. § és 75. §-ában foglalt rendelkezések vizsgálatát az Alaptörvénnyel fennálló összhang tekintetében. Álláspontja szerint „joghézag-szagú”, hogy a sértetteknek járó összeget az állam a maga részére vagyonelkobzásként behajtja akkor is, ha azt valamely okból a polgári jogi igény keretében nem ítélték meg a sértettek számára.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [9] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria Bfv.III.190/2017/14. számú végzésének kézbesítését igazoló dokumentum az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint az iratokban nem áll rendelkezésre, így a kézbesítés időpontja nem állapítható meg. A támadott végzés 2017. június 21-én kelt és az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az indítványozó azt 2017. július 6-án vette át. A panasz 2017. július 21-én érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapítja, hogy a panaszt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.
- [10] 3.2. Az indítvány és kiegészítése részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a tározott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mert tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdés], továbbá indokolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági döntések miért ellentétesek az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel. Az indítvány megjelöli a támadott bírósági határozatokat is (a Tatai Járásbíróság, 4.B.10/2013/107. számú ítélete, a Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.112/2016/20. számú ítélete, a Kúria Bfv.III.190/2017/14. számú végzése).
- [11] 3.3. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének f) pontja szerint az indítványnak kifejezett kérelmet kell tartalmaznia a jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.
- [12] Az indítványozó a Btk. 74. § és 75. §-ával kapcsolatban – az Abtv. 26. § (1) bekezdésre hivatkozás és alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolás nélkül – azt állítja, hogy „joghézag-szagú” az a körülmény, hogy a sértetteknek járó összeget az állam a maga részére vagyonelkobzásként behajtja, ha azt valamely okból a polgári

jogi igény keretében nem ítélték meg a sértettek számára. Az indítványozó ezen megállapítása a jogalkotó mulasztása által előidézett alaptörvény-ellenességre utal.

- [13] Az Abtv. 46. § (1) és (2) bekezdése a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását nem önálló eljárásként, hanem az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza. Ebből következik, hogy mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére – az Abtv. hatálybalépése, 2012. január 1-je óta – nincs jogszabályi lehetőség {legutóbb pl.: 3320/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [27], korábban: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]}. Az Alkotmánybíróság ezért ezt az indítványozói kifogást érdemben nem vizsgálta.
- [14] Az indítvány-kiegészítés kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az indítványozó büntető ügyében hozott bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek ebben a vonatkozásban eleget tesz.
- [15] 3.4. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a büntetőeljárásban terheltként vett részt, így az indítvány benyújtására jogosultnak és értelemszerűen érintettnek is tekinthető.
- [17] 3.5. Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak szerint a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy a jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] Az indítványozó elleni büntetőeljárásban a Kúria a felülvizsgálati eljárás során határozatot hozott, így az indítványozónak további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy az indítványozó a befogadáshoz szükséges ezen feltételnek is eleget tesz.
- [19] 4. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. §-ában rögzített, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [20] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [21] 4.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében hivatkozik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmére. Az Alaptörvénynek ez a cikke az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs alkotmányjogi szempontból értékelhető összefüggés {pl.: 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [9]; 3265/2014. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [23], 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6]}. Az Alkotmánybíróság ezért ebben a tekintetben az érdemi vizsgálatot mellőzte.
- [22] 4.2. Az indítványozó panaszában utal arra, hogy az ellene folyó büntetőeljárás időtartama meghaladta az 5 évet, noha már az elején beismerő vallomást tett.
- [23] Az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményéhez fűződő alapjog megsértése alkotmányjogi panasz alapját képezheti ugyan, de az ilyen beadványok befogadására kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárás elhúzódása kihatott „[a]z ügyben hozott bírói döntés érdemére” {2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [54], 3248/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó nem adja azonban annak alkotmányos érvekkel alátámasztott indokát, hogy a kifogásolt bírósági eljárás általa hosszúnak tartott időtartama mennyiben befolyásolta a bírói döntést, így érdemi vizsgálatra ezen Alaptörvényben biztosított jog vonatkozásában sem kerülhetett sor.

- [24] 4.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmét abban látja, hogy az ügyvédjével való kapcsolattartás nem volt akadálymentes (az ügyvéd felvezetése a kapcsolattartói listára, telefonos elérhetőségének késedelmes rendelkezésre bocsátása). A Kúria megvizsgálta ezt a kifogást és rögzítette, hogy az iratok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tárgyaláson a terhelt védelmében védő járt el, a védelem biztosított volt. A védelem ellátásának minősítése azonban nem képezi a felülvizsgálat tárgyát (a Kúria végzése, Indokolás [45]).
- [25] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvényben biztosított jogokat alkotmányjogi és nem törvényességi szempontból vizsgálja. Tekintettel arra, hogy az indítványban foglaltak a védelem ellátása tekintetében nem tartalmaznak olyan indokot, vagy körülményt, amely az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenességre utalna vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, így az Alkotmánybíróság ebben a tekintetben az érdemi vizsgálatot mellőzte.
- [26] 4.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejezetten megfogalmazza, hogy annak célja az ellene folytatott büntetőeljárás és a bírósági határozatok felülvizsgálata azért, hogy enyhébb büntetést kaphasson.
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében az indítvány azokat a körülményeket és kifogásokat ismételi meg, amelyeket a Kúria a támadott végzésében részletesen már megvizsgált és az indokolásban rögzített. A Kúria vizsgálta az indítványozó kifogásait a bűncselekmények minősítésével (okirattal visszaélés, kifosztás minősítése, halmazati kérdések), a vélt jogos védelmi helyzet fennállásával, a vagyonelkobzás elrendelésének jogalapjával kapcsolatban, valamint a nyomozási eljárási szabálysértésekkel kapcsolatban.
- [28] Az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – rögzíti, hogy a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek, a cselekmény minősítésének a megállapítása, továbbá a büntetésnek a kiszabása – különös tekintettel a vagyonelkobzásra – olyan törvényességi kérdések, amelyekre az Alkotmánybíróság felülvizsgálata nem terjedhet ki. Az Alkotmánybíróság jogköre ugyanis nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan – vélt vagy valós – jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható {pl. 3147/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [23], 3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványban foglaltak nem tartalmaznak olyan indokot, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjogra tekintettel a támadott határozat érdemére kiható alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [30] A kifejtett indokok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 6.

*Dr. Czine Ágnes s. k.,*  
tanácsvezető,  
előadó alkotmánybíró

*Dr. Balsai István s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Horváth Attila s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Sulyok Tamás s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Szabó Marcel s. k.,*  
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1536/2017.

• • •